

GENOZIDIOAREN EKONOMIA PALESTINAN

FRANCESCA ALBANESEK LOTSAGARRI UTZI DITU MULTINAZIONALAK

Carrefour, CAF, Crédit Agricole, BlackRock... Francesca Albanese Palestinar Lurraldeentzako NBEko errelatore bereziak enpresa sare handi bat egin du Israel burutzen ari den Gazako genozidioaren konplize bere azken txostenean, eta horien arduradunak ikertzeko eskatu du. Munduko gobernuek begiak estaltzen dituzten bitartean, italiar jurista hau da nazioarteko goi kargu bakarretakoa ahotsa altxa duena palestinarren aurkako krimenen aurrean. "Batzuentzat, genozidioa errentagarria da", esan du Genevan, txalo eta irain artean. Ez zaio merke atera ausardia hori, besteak beste zentsura, zigorrak eta presioak jasan dituelako.

 URKO APAOLAZA AVILA

Israel Gazan egiten ari den genozidioak mundu mailan denon inplikazio politiko eta etiko ikaragarria izateaz gain, enpresa eta sektore askorentzat etekin ekonomiko itzelak ezkutatzan ditu. Francesca Albanese Palestinar Lurraldeentzako NBEko errelatore bereziak uztailaren 3an aurkeztu zuen erakunde bereko Giza Eskubideen Kontseiluaren aurrean Okupazioaren ekonomiatik, genozidioaren ekonomiara izeneko txos-

tena, eta bertan hainbat sektoretako multinazionalak eta bankuak seinalatu ditu genozidio horren kolaboratzaile eta konplize gisa.

Albanesek ez du inor epel utzi, eta espero zen bezala, oso gogor agertu da Gazan gertatzen ari denarekiko Mendebaldeko gobernuek eta enpresek duten jarrerarekin. Berehala etorri zaizkio kritikak errelatoreari, berehala zentsura eskariak, eta berehala mehatxuak eta erasoak

eskuindarren eta negazionisten partetik. Izan ere, 48 urteko Italiako Campaniako jurista honek lehendik ere hainbat ikerketa argitaratu ditu Palestinako giza eskubideen urraketen inguruan –2024an idatzitako Genozidioaren anatomia, besteak beste– eta bera da NBE bezalako nazioarteko erakunde batetik gauzak argi eta garbi esaten ari den ordezkari bakarretakoa. Oraingoan ere ahobizarrik gabe hitz egin du: "Genozidioa ez bada orain

APARTHEIDA

Palestinarrak Israelen eskutik 1967tik jasaten ari diren egoera salatzeko hainbat txosten idatzi ditu Francesca Albanese NBEko errelatore bereziak, eta lehena izan da berea bezalako kargu batetik esaten Gazakoa genozidioa dela. Irudian, Bruselan, Europar Parlamentuko The Left taldeak gonbidatuta hitzaldia ematen 2024ko azaroan.

THE LEFT

arte gelditu, hori izan da jarduera oso lukratiboa delako askorentzat", esan du.

Sistema honetan preso gaudela ziurtatu du errelatoreak, "araurik gabeko kapitalismoaren" preso, eta Israel praktikatzen ari dena interes komertzialek sarritan egin dutena dela: indigenei lurrak kentzea. "Dominazio mota horri 'kapitalismo arraziala eta koloniala' deitzen zaio", irakur daiteke Albanesez NBE aurkezturiko idatzian.

ZEIN ARI DA ABERASTEN GENOZIDIOAREKIN?

Txostenak 60 multinazional, banku eta erakunde inguru aipatzen ditu, baina Albaneseren esanetan, horien konplizitatea "icebergaren punta" baino ez da, eta ohartarazi du Israelek Palestinan ezarri duen apartheid sistemak eta egiten ari den sarraskiak parte-hartze korporatibo askoz sakonagoa duela: "Dauden guztiak dira [genozidioaren konplizeak], baina

ez daude diren guztiak", esan du. Goazen korporazio horien izenak aletzera.

BlackRock, Vanguard eta Allianz inbertsio funtsak dira Israelen finantza sostengu nagusia Gazako eta Zisjordaniako bere kanpaina militarrentzako. Israelek 8.000 milioi dolarretako balioa zuten "gerra bonoak" kaleratu zituen 2024an Defentsarako aurrekontua bikoizteko, eta 36 herrialdetako 400 erakundek hartu zuten parte salmenta makabro ho-

rretan, tartean, aipatu funts horiek, bai-
na baita BNP Paribas, Barclays, Crédit
Agricole eta beste finantza entitate ba-
tzuk ere. "Honek guztiak ahalbidetu du
Tel Aviveko burtsan kotizatzen duten
enpresen akzioak %179 igotzea Gazako
asalto hasi zenetik", ondorioztatu du
txostenean.

Gainera, enpresa teknologikoetan
IBM, Microsoft, Amazon eta Google
nabarmendu daitezke, beste batzuen
artean. Txostenak dio enpresa horiek
eskainitako zerbitzuen bidez palesti-
narren datu biometrikoak, populazioa-
ren gaineko kontrola eta adimen arti-
fiziala erabili dituela Israelek helburu
militar eta diskriminatzaileak aurrera
eramateko.

CAF, "FUNTSEZKO"

Eraikuntzaren sektorean, hondeamaki-
nak ekoizten dituzten enpresa ugariak
Gazako azpiegiturak eta labore lurra-
k deuseztatzen lagundu dute, hala nola,
Caterpillarrek, Hyundaik eta Volvok.
Bestalde, "hainbat enpresak errepideak
eta garraio publikoa garatzen lagundu
dute, funtsezkoa kolonien ezarpena-
ko eta hedapenerako", dio txostenak,
eta horien artean dago CAF -zehazki,
"Spanish/Basque" deitzen dio Beasain-
go konpainiari-, Jerusalemek Zisjorda-
niara egiten ari den trena dela-eta.

**Israel Palestinan
praktikatzen ari dena, interes
komertzialek munduan
sarritan egin izan dutena da:
indigenei lurra kentzea.
"Dominazio mota horri
'kapitalismo arraziala eta
kolonialista' deitzen zaio",
dio NBEko errelatoreak**

Ez dira gutxi Euskal Herrian CAF kri-
tikatu dutenak proiektu horrengatik,
pasa den ekainean Donostian manifes-
tazioa egin zen, esaterako -Argia.eus-en
eskueran duzue horren inguruan Maria
Ortegak idatzitako Apartheid isilaren
geltokiak erreportajea-. Bada, NBEko
txostena publiko egin den egunotan, CA-
Feko hainbat enpresa batzordek Israe-
lekin harreman komertzialak amaitzeko
eskatu diote zuzendaritzari, eta Amnistia
Internazionalak ere Jerusalemgo trenbi-
dea bertan behera uzteko eskatu dio.

APARTHEIDAREN KATE EKONOMIKO LUZEA

Txostenak beste arlo batzuetan ere ja-
rri du azpimarra. Adibidez, energiaren
eta elikaduraren arloan Gazako sarras-
kian interes handiak dituzten enpresak
atzeman ditu Albanesek: Israel ikatzez
hornitzen duten Suitzako Glencore eta
AEBetako Drummond multinazionalak,
BP, Petrobras eta Chevron petrolio kon-
painiak, eta Tnuva, Netafim edo Meko-
rot israeldar elikadura eta ur kontsor-
tziok, batzuk aipatzearren.

Ez da hor amaitzen zerrenda. Booking
eta Airbnb alokairuentzako aplikazioek
badute euren partea "okupazioaren tu-
rismoa" sustatzeko garaian. Carrefour
bezalako supermerkatu kateek edo
Maersk ontzi-enpresak, bestalde, "zuzenean
jarduten dute kolonietan, eta hango
ekonomia sostengatzen dute, diskrimi-
nazio-zerbitzuen bidez kolonia horien
hedapena erraztu eta apartheidean parte
hartzen baitute", dio txostenak.

Massachusetts Institute of Techno-
logy AEBetako zientzia erakunde pres-
tigiotsua eta Europar Batzordearen Ho-
rizon Europe programa ere jo-puntuan
jarri ditu Albanesek, ikerkuntzaren bi-
dez eta Israelgo unibertsitateekin egin-
dako akordioen bidez lagundu baitute
genozidioarekin zerikusia duten hain-
bat proiektutan, tartean, Gazan Israelgo

ENPRESAK Txostenean, Euskal Herrian ezagunak ditugun hainbat enpresa ditu aipagai Albanesek (ezkerrean) eta arlo ugaritakoak bereizi ditu, energiati hasi eta eraikuntzaraino. Eskuinean, txostena aurkezteko erabilitako afixetako bat.

armadak hainbeste erabili dituen dro-neak hobeto kontrolatzeko.

NBEen errelatorea oso zorrotz agertu da bere txostenean multinazional, enpresa eta banku horiekin guztiekin, eta haien arduradunak eta goi karguak ikertu eta kartzela zigorrarekin pertsegitu beharko liratekeela uste du, zuzenean ari direlako kolaboratzen Israel Gazan egiten ari den genozidioarekin eta "nazioarteko zuzenbidearen urraketekin".

Albanesek ondorioztatu du genozidioak "irabazi handiak" utzi dituela askorentzat, eta estatuei eskatu die hautsi ditzatela Israelekin dituzten inbertsio harremanak. Enpresei, bere aldetik, palestinarrak indemnitzatzeko eskatu die: "Palestina, mundu honen porrot politiko eta moralak islatzen dituen ispilua da. Genozidio hau gelditzeko ez da bakarrik haserrea behar, hori posible egiten duenarekin hautsi eta desmantelatzeko ausardia behar da".

ALBANESE: ZENTSURA, ZIGORRAK ETA... MAFIA

Napoli ondoko Ariano Irpino herrian jaioa, Francesca Albanesek Zuzenbide ikasketak egin zituen, eta urte asko aritu da NBEko giza eskubideen arloko jurista eta aditu gisa. Horrela, palestinarren egoera gertutik ezagutu du denbora horretan. 2022an NBEko errelatore izendatu zutenean, Gazakoa genozidio bat dela esaten lehena izan zen, eta oso irmo aritu da salatzen Israel 1967az geroztik Palestinako lurralde okupatuetan egiten ari den apartheidia.

Hala, lobby sionistak "antisemita" moduan aurkeztu du errelatorea, eta apiril honetan Israel eta AEBak kargutik kentzen saiatu dira, arrakastarik gabe baina. Hala ere Israelek non grata pertsona izendatu du eta Gaza zein

DANI BLANCO / ARGIA CC BY-SA

BOIKOTA Donostian manifestazioa egin zuten ekainaren 14an, CAFek Palestinan duen tren proiektua geratzeko. Israeli boikota egiteko mugimendua mundu osoan zabaldu da.

Zisjordaniara bidaiatzea eragotzi dio. Eta orain, azken txostena argitaratu ondotik, Trumpek bere eskuz sinaturiko dekretu baten bidez Washingtonek zigorrak ezarri dizkio, AEBetara bidaiatzea ere ezinezkoa izan dezan.

Presio horren ondorioz, makina bat bider zentsuratu dute Albanese hitzaldiak eman behar zituen tokietan, adibidez Alemanian, Berlingo eta Municheko unibertsitateetan, edo Wurzburgoko unibertsitatean. Azken zentsura eraso genozidioaren ekonomiari buruzko txostena argitara ekarri ostean etorri zaio italiarrari: Suitzan, Bernako Unibertsitatean mahai-inguru batean parte hartu behar zuen baina antolatzaileek bertan behera utzi dute, "muturreko posturak" izateagatik.

Erradikala, partziala edo antisemita izatea, bere kargutik harago aritzea, edo "AEBetako eta munduko ekonomiaren kontra kanpaina onartezina" burutzea, hori guztia leporatzen diote italiarrari. Baina berak jarraitzen du temati, nazioarteko zuzenbidea eskuan, salatzen eta salatzen.

"Seguru sentitzen al zara?" galdetu dio Publico TVko kazetariak duela gutxi egindako elkarrizketa batean: "Seguru sentitzen al gara multinazionalen interes ekonomikoek herritarren interesek baino pisu handiagoa duten mundu batean? Ni ez", erantzun du berak, irmo, temati. "Gero eta gehiago ari naiz ikusten ideologia eta metodo mafioso bat; konexio bat dago gai politikoen eta gai ekonomikoen artean, eta ni natorren tokian horrek mafia izena du". ●

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani 23 · 20004 Donostia

T. 943 420 624

zinkunegioptika.com

